

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul a fost elaborat în scopul executării pct. 13 din planul național de armonizare a legislației pentru anul 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 28.12.2012. De asemenea, se creează cadrul legal necesar aplicării Directivei 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum și de modificare a Directivei 90/619/CEE a Consiliului și a Directivelor 97/7/CE și 98/27/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) nr. L 271/16 din 09 octombrie 2010.

Astfel, prin proiect se propune reglementarea condițiilor de încheiere și executare a contractelor la distanță a serviciilor financiare de consum, inclusiv a celor nebancale, precum și modul de informare a consumătorilor pînă și după încheierea acestor contracte.

d. Suficiența argumentării. Deși la general, scopul proiectului este unul clar definit, totuși unele norme din proiect sunt redactate cu incertitudine în ceea ce privește implementarea și aplicabilitatea acestora. Afirmația în cauză se datorează unor prevederi normative incomplete, fără o reglementare sau abordare mai consistentă a subiectului.

Cu referire la aceste aspecte ne vom expune în compartimentul „Evaluarea în fond a proiectului”.

Concomitent, recomandăm autorului de a evita utilizarea expresiilor „perioada de timp adecvată”, „dacă este cazul”, „în orice caz”, „fără întârzieri nejustificate”, „în totalitate”, „în timpul util”, acestea atribuind textului un caracter neclar și confuz. Or, art. 46 alin. (2) din Legea 317 din 08.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale statuează că textul punctelor trebuie să aibă caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Prin urmare, proiectul urmează a fi definitivat și corelat cu normele legale menționate.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Articolul 3 din proiect, noțiunea „suport durabil”

Prin „suport durabil” se subînțelege instrument (suport de hîrtie, CD-ROM-uri, hard discuri-uri, DVD – uri, hard discuri ale calculatoarelor personale, memorie flash-card, etc.) care permite consumătorului să stocheze informații adresate personal acestuia, într-un mod accesibil pentru consultări ulterioare, și pentru o perioadă de timp adecvată scopurilor informației respective, și care face posibilă reproducerea exactă a informațiilor stocate.

Sintagma „pentru o perioadă de timp adecvată” poartă un caracter echivoc, care acordă posibilitate de aplicare a normei în interpretare preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare a acesteia.

Potrivit articolului 16 din Legea 264/2004 cu privire la documentul electronic și semnătura digitală subiecții circulației electronice a documentelor sunt obligați să păstreze originalele pe suport material, într-o formă ce permite verificarea autenticității lor. Termenul de păstrare a documentelor electronice nu poate fi mai mic decît termenul prevăzut de legislație pentru documentele echivalente pe suport de hîrtie.

Recomandarea: În scopul excluderii interpretării diferite a normei, recomandăm autorului de a stipula expres în proiect termenul de păstrare a informației.

Alineatele (1), (4) și (5) al articolului 7 din proiect

În aceste alineate autorul utilizează sintagma „fără întârzieri nejustificate”, stabilind un termen maxim pentru rambursarea sumelor sau bunurilor. Însă, nu este clar cine apreciază dacă întârzierea este justificată și din care moment ea se consideră ca atare. Sintagmele respective ar putea fi interpretate diferit, de la caz la caz, generând o ambiguitate a normei juridice. Mai mult decât atât, pentru nerespectarea termenului de rambursare a sumelor primite conform contractului la distanță în caz de revocare, în proiect se stabilește răspunderea contravențională. Astfel, lipsa unor termeni clari definiți, poate genera situații în care furnizorii nu vor fi pasibili de atras la răspundere contravențională.

Recomandarea: Propunem autorului de a stabili un termen exact de achitare a serviciului, de rambursare a sumelor achitate sau bunurilor, precum și specificarea condițiilor în care acest termen poate fi prelungit pînă la 30 de zile.

2. Conflicte ale normelor de drept

Articolul 3 din proiect, noțiunile „furnizor” și „serviciu financiar”

Norma prevede că „furnizor” este persoana fizică sau juridică, publică sau privată, care în cadrul activității sale profesionale sau comerciale, este furnizorul contractual al serviciilor care fac obiectul contractelor la distanță (instituții financiare, prestatorii de servicii de plată alții decât băncile, participanți profesioniști la piața financiară nebancaară).

Totodată, „serviciu financiar” reprezintă orice serviciu bancar, de creditare, de acordare a împrumuturilor de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară, de asigurare, de pensii private individuale, servicii și activități de investiții conform legislației privind piața de capital, servicii de plată furnizate de alți prestatori de servicii de plată decât instituțiile financiare.

Acestea două noțiuni vin în contradicție una cu alta datorită faptului că noțiunea de „furnizor” include instituții financiare, iar noțiunea de „serviciu financiar” reprezintă de sine servicii de plată furnizate de alți prestatori de servicii de plată decât instituțiile financiare.

Recomandarea: Întru evitarea implementării defectuoase a proiectului recomandăm autorului de a specifica clar cine poate fi furnizorul serviciului financiar.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze

coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Articolul 11 din proiect

Norma prevede că pentru încălcarea prevederilor Legii privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum, persoanele fizice și juridice răspund în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală. Alineatul (2) al articolului 11 stipulează cazurile în care survine răspunderea contravențională, însă autorul nu prevede încălcarea căror norme ale legii duce la răspundere penală.

Recomandarea: Considerăm necesar de a stipula în proiect clar și exhaustiv cazurile în care survine răspunderea penală.

9. Alte obiecții

lit. a) și lit. b), al alin. (6), art. 6 din proiect

O notificare de revocare din contractul la distanță este făcută corect, atunci cînd consumătorul:

o lasă la adresa furnizorului ultima cunoscută de consumator și adresată pe numele furnizorului;

se trimite prin poștă la adresa furnizorului ultima cunoscută de consumător și adresată pe numele furnizorului.

În scopul asigurării drepturilor consumătorilor, inclusiv la apărare, considerăm necesar de a condiționa trimiterea notificării de revocare din contractul la distanță prin aviz recomandat sau contra semnătură, ceea ce va permite demonstrarea recepționării notificării de către furnizor.

Recomandarea: Recomandăm autorului la litera a) de a completa după cuvintele „o lasă” cu cuvintele „contra semnătură”, iar la litera b) după cuvintele „se trimite prin

poștă” de a completa cu cuvintele „cu aviz recomandat”.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Tatiana Pavalachi
inspector superior
22 Iulie 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*